

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री सुशीला कार्की
माननीय न्यायाधीश श्री गोविन्दकुमार उपाध्याय
फैसला
070-CI-0468
मुद्दा:- अंश चलन।

भक्तपुर जिल्ला, छालिङ्ग गा.वि.स. वडा नं.७ बस्ने बिजुला खतिवडा.....१ पुनरावेदक
वादी

विरुद्ध

का.जि., सुनटोल गा.वि.स. वडा नं. ८ बस्ने शम्भुप्रसाद खतिवडा.....१ प्रत्यर्थी
ऐ.ऐ. बस्ने कुमार खतिवडा.....१ प्रतिवादी

शुरु तहमा फैसला गर्ने:- माननीय न्यायाधीश श्री टेकनारायण कुँवर
काठमाण्डौ जिल्ला अदालत
फैसला मिति:-२०६८।२।३०

पुनरावेदन अदालतबाट भएको फैसला:- माननीय न्यायाधीश श्री टंकबहादुर मोक्तान
माननीय न्यायाधीश श्री सत्यराज गुरुङ
पुनरावेदन अदालत पाटन
फैसला मिति:-२०७०।०२।३०

पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०७०।०२।३० को फैसला उपर न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ९(१)(ग) बमोजिम दायर हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यसप्रकार छ:-

ससुरा शम्भुप्रसाद खतिवडा र सासु पार्वती खतिवडाका २ छोरा जेठो कुमार खतिवडा र कान्छा रामकुमार खतिवडा हुन्। सासुको पहिले नै मृत्यु भैसकेको छ। विपक्षी पति रामकुमार खतिवडा र म बीच मिति २०६०।३।९ मा विवाह भएको थियो। विवाह भएको केही समय पश्चातदेखि नै निजले मलाई हेला गर्न शुरु गर्नुभयो। अन्ततः मिति

२०६६।४।२९ गते विपक्षीमध्येकी रुपा भन्ने मायाँकुमारी सुनुवारलाई कान्छी श्रीमती बनाई घर भित्र्याउनुभयो। तत्पश्चात् पनि मिलेर बसौं भन्दा मलाई विपक्षीहरु समेत मिलेर दुःख दिने गरेको तथा मलाई खान लाउन नदिई घरबाट समेत निकाला गरेका र अंश माग्दा प्रतिवादीहरुले नदिएकोले फिराद परेको अघिल्लो दिनलाई मानो छुट्टिएको मिति कायम गरी मुलुकी ऐन, अंशबण्डाको २०, २१, २२ र २३ नं. बमोजिम विपक्षीहरुबाट तायदाती फाँटवारी पेश गर्न लगाई प्राप्त तायदातीका सम्पत्तिलाई ३ भाग लगाई पतिले पाउने १ भागलाई पुनः ३ भाग गरी सो ३ भागको १ भाग अंश म फिरादीलाई दिलाई चलन समेत चलाई पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको वादी बिजुला खतिवडाको मिति २०६६।६।३० को फिराद दावी।

वादीलाई गालीगलौज गरी घरबाट निकाला गरेको भन्ने कुरा झूठा हो। वादी २०६६ साल साउनदेखि माइती गएकोमा लिन जाँदा म घर जान्न भनी घर आउन नमानेकी हुन्। विपक्षी वादीले हामीबाट नभई आफ्नै श्रीमानबाट अंश मागदावी गर्नुपर्ने हो। अंशबण्डाको १० नं. बमोजिम बुहारी नाताकी वादीलाई हामीले अंश दिनुपर्ने कानूनी व्यवस्था नहुँदा झूठा फिराद खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको मिति २०६६।९।१४ गतेको प्रतिवादी शम्भुप्रसाद खतिवडा र कुमार खतिवडाको प्रतिउत्तर जिकीर।

प्रतिवादी रामकुमार खतिवडा र मायाँकुमारी खतिवडाका नाउँमा दोश्रो पटक जारी भएको ईतलायनामा म्याद मिति २०६६।१२।२५ मा तामेल भएकोमा प्रतिउत्तर नफिराई शुरु म्यादै गुजारी बसेको।

शुरु अदालतको मिति २०६७।३।३ को बण्डा गर्नुपर्ने सम्पत्तिको वादी प्रतिवादीबाट तायदाती पेश गर्न लगाउनु भनी भएका आदेशानुसार वादी प्रतिवादीबाट फाँटवारी दाखिला भै मिसिल संलग्न रहेको।

वादी प्रतिवादीकाबीचमा पुस्तेवारी एवं नातामा विवाद नदेखिएको, विधिवतरूपमा अंशबण्डा भई प्रतिवादीले वादीबाट अंश प्राप्त गरेको नदेखिँदा वादी प्रतिवादीबाट पेश भएका तायदाती फाँटवारीमा उल्लेखित सम्पूर्ण सम्पत्तिलाई ३ भाग लगाई ३ भागको १ भागमध्येलाई ३ भाग गरी सोको १ भाग अंश वादीले अंश छुट्याई चलन समेत चलाई पाउने ठहर्छ भन्ने काठमाडौं जिल्ला अदालतको मिति २०६८।२।३० को फैसला।

कि.नं. २१६, २३१, २१० र ३४५ समेत चारै कित्ता जग्गा म पुनरावेदक कुमार खतिवडाले NCC बैंकमा जागीर गरी निजी तवरले कमाई गरेको निजी आर्जनको बण्डा नलाग्ने सम्पत्ति हो। उक्त कित्ता जग्गाहरु मैले निजी आर्जन र विभिन्न वित्तीय संस्थासँग कर्जा कारोवार गरी खरीद गरी लिएको निजी आर्जनका सम्पत्तिहरु विपक्षी वादी र निजका पति २०६३ सालमै मानो छुट्टिई मानो छुट्टिएपछि म कुमारले निजी आर्जनबाट खरीद

गरेको सम्पत्ति पनि बण्डा गर्ने गरेको फैसला न्यायसंगत छैन। त्यसैगरी म पुनरावेदक शम्भु खतिवडाका नाउँमा रहेको एककित्ता जग्गा पनि निजी आर्जनबाट खरीद गरिएको बण्डा नलाग्ने निजी सम्पत्ति हो। उल्लेखित जग्गाहरु निजी आर्जनको भन्ने पुष्टि गर्ने प्रयाप्त कागज प्रमाण पेश गर्दागर्दै बण्डा गर्ने गरी फैसला गरेको मिलेको छैन। निजी आर्जनको बण्डा नलाग्ने सम्पत्ति समेत बण्डा गर्नेगरी शुरु काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला, सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित सिद्धान्त समेतको विपरीत र प्रमाण मूल्याङ्कनको रोहमा समेत त्रुटिपूर्ण रही बदर भागी हुँदा उक्त फैसला बदर गरी पाउँ भन्ने प्रतिवादी शम्भुप्रसाद खतिवडा समेतको पुनरावेदन।

प्रतिवादी कुमार खतिवडाले निजी आर्जनको बण्डा नलाग्ने सम्पत्ति भनी दावी गरी तायदातीमा उल्लेख गरेकामा उक्त कि.नं. का जग्गाहरु निजी आर्जनको नभएको भन्ने आधार कारणहरुको विवेचना नगरी उल्लेखित उक्त कि.नं. का जग्गाहरु समेत अंशबण्डा लाग्ने ठहराएको शुरु काठमाण्डौं जिल्ला अदालतको मिति २०६८।२।३० को फैसला प्रमाण मूल्याङ्कनको रोहमा फरक पर्न सक्ने देखिँदा अ.बं.२०२ नं. तथा पुनरावेदन अदालत नियमावली, २०४८ को नियम ४७ बमोजिम प्रत्यर्थी वादीलाई झिकाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०६९।८।२८।५ को आदेश।

पुनरावेदक कुमार खतिवडाले निजी आर्जनबाट खरीद गरेको कि.नं.३४५ कि.नं.२१० र कि.नं.२३ कित्ताकाट भै कायम कि.नं. २१६ र २३१ को मोहीयानी हकको आधा बाहेकको जग्गा समेत बण्डा लाग्ने ठहर्‍याएको हदसम्म शुरु काठमाण्डौं जिल्ला अदालतको मिति २०६८।२।३० को फैसला मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी भै कि.नं.२३ कित्ताकाट भै कायम कि.नं.२१६ र २३१ को मोहीयानी हकको आधा जग्गा बाहेक बाँकी आधा जग्गा र कि.नं.२१० र कि.नं.३४५ को जग्गामा पुनरावेदक प्रतिवादी कुमार खतिवडाको निजी ठहरी मुलुकी ऐन, अंशबण्डाको १८ नं. बमोजिम बण्डा नलाग्ने ठहर्छ। अन्यमा पुनरावेदन जिकीर पुन सक्दैन भनी पुनरावेदन अदालत पाटनबाट मिति २०७०।०२।३० मा भएको फैसला।

प्रतिवादी कुमार खतिवडाले नेपाल क्रेडिट एण्ड कमर्स बैंक लि.मा जुनियर सहायक पदमा काम गरी प्राप्त तलब समेतको निजी आर्जन र प्रयास तथा ऋण समेतबाट कि.नं. २१०, ३४५ र साविक कि.नं. २३ बाट कित्ताकाट भै कायम भएको कि.नं. २३१ र २१६ को धनीबाट राजीनामा गरी लिएको देखिँदा अंश बण्डाको १८ नं. बमोजिम निजी आर्जनको हुँदा उक्त जग्गाहरु बण्डा नलाग्ने ठहर्छ भनी पुनरावेदन अदालत पाटनले गरेको फैसला मिलेको छैन। विपक्षीले जे जति जग्गा खरिद गरेका छन् ती सबै जग्गा हामी सँगोलको परिवारको सर-सहयोग र योगदानबाट खरिद गरेको हो। प्रतिवादी कुमार

खतिवडाले राजीनामाको लिखतबाट जग्गा खरिद गर्दैमा निजको निजी ठहर्ने होइन तसर्थ पुनरावेदन अदालत पाटनको फैसला उल्टी गरी तायदातीमा उल्लेखित सम्पूर्ण सम्पत्तिलाई बण्डा लगाउने ठहराएको सुरु काठमाडौं जिल्ला अदालतको फैसला सदर गरिपाउँ भनी पुनरावेदक वादी बिजुला खतिवडाले यस अदालतमा गरेको पुनरावेदनपत्र।

नियमबमोजिम पेसी सूचीमा चढी निर्णयार्थ यस इजलास समक्ष पेस हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदन सहितको मिसिल अध्ययन गरियो।

पुनरावेदक वादी बिजुला खतिवडाको तर्फबाट उपस्थित विद्वान् अधिवक्ता श्री सन्तोष के.सी.ले प्रतिवादी कुमार खतिवडाले सगोलमा रहँदा सगोलको सम्पत्ति, नगद र सुनको गहना धितो राखी निजको नाउँमा जग्गा खरीद गरेको हो। निजको नाममा राजिनामाको लिखतबाट कुनै व्यक्तिबाट जग्गा खरिद गर्दैमा सो जग्गा निजको निजी आर्जनको हुने होइन। प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ६(क) मा एकाघरसँगका अंशियारमध्ये जुनसुकै अंशियारका नाममा रहेको सम्पत्ति सगोलको सम्पत्ति मान्नुपर्ने भन्ने कानूनी व्यवस्था भएकोले सगोलमा खरीद गरेका सम्पत्ति बण्डा लाग्ने सम्पत्ति हो तसर्थ वादी प्रतिवादीबाट पेश भएको तायदातीमा उल्लेखित सम्पूर्ण सम्पत्ति बण्डा लगाउने ठहर गरेको सुरु काठमाडौं जिल्ला अदालतको फैसला सदर गरी पुनरावेदन अदालत पाटनले कि.नं. २१०, ३४५, २३१ र २१६ को जग्गालाई प्रतिवादी कुमार खतिवडाको निजी ठहराएको फैसला उल्टी गरी पाउँ भनी बहस प्रस्तुत गर्नुभयो।

उल्लिखित तथ्य एवं बहस जिकिर भएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन अदालत पाटनको फैसला मिलेको छ, छैन र वादी बिजुला खतिवडाको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो होइन सो सम्बन्धमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।

निर्णयतर्फ हेर्दा, ससुरा शम्भुप्रसाद खतिवडा र सासु पार्वती खतिवडाका दुई छोराहरुमा जेठा कुमार खतिवडा र कान्छा रामकुमार खतिवडा भएकोमा र सासु पहिलेनै परलोक भैसक्नु भएको छ। म वादी र विपक्षी प्रतिवादी रामकुमारबीच मिति २०६०।३।९ मा विवाह भएकोमा मिति २०६६।४।२९ मा विपक्षी रुपा भन्ने मायाँकुमारीलाई कान्छी श्रीमती बनाई घर भित्र्याउनुभयो। विपक्षी पतिले अर्की स्वास्नी ल्याई मलाई खान, लाउन नदिई घरबाट निकाला गरेको र अंश माग्दा प्रतिवादीहरुले नदिएकोले फिराद परेको अधिल्लो दिनलाई मानो छुट्टिएको मिति कायम गरी विपक्षीहरुबाट तायदाती फाँटवारी पेश गर्न लगाई प्राप्त तायदातीबाट विपक्षी पतिले पाउने तीन भागको एक भागमध्येबाट तीन भागको एक भाग अंश म फिरादीलाई दिलाई पाउँ भन्ने फिराद दावी रहेकोमा हामीले वादीलाई घरबाट गालीगलौज गरी खान, लाउन नदिई निकाला गरेको होइन, छैन। अंशबण्डाको १० नं. बमोजिम हामी प्रतिवादीहरुले बुहारी नातापर्ने विपक्षीलाई अंश दिनुपर्ने

कानूनी व्यवस्था र अवस्था नरहेको हुँदा विपक्षीको झूठा एवं गैरकानूनी फिराद दावी खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत प्रतिवादी शम्भुप्रसाद खतिवडा र कुमार खतिवडाको प्रतिउत्तर जिकीर भएकोमा, नातामा विवाद नभएको र कानूनबमोजिम अंशबण्डा भएको नदेखिँदा वादीले आफ्नो अंश दावी गर्न पाउने हुँदा वादी प्रतिवादीको बीचमा अंशबण्डा गर्नुपर्ने नै देखियो। वादीका ससुरा शम्भुप्रसाद खतिवडा निजको छोरा तथा वादीको पति रामकुमार खतिवडा र कुमार खतिवडाबीच ३ भाग अंश लगाई सोमध्येको आफ्नो पतिको १ भाग लगाई त्यसबाट पुनः सौता, पति र वादीको बीचमा ३ भाग गरी १ भाग अंश यी वादीलाई अंश दिलाई चलन समेत चलाई दिने ठहर्छ भनी शुरु भक्तपुर जिल्ला अदालतले गरेको फैसलामा सो फैसला उपर प्रतिवादीहरू शम्भुप्रसाद खतिवडा र कुमार खतिवडाले चित्त नबुझाई पुनरावेदन गरेकोमा पुनरावेदन अदालत पाटनबाट प्रतिवादी कुमार खतिवडाको नामदर्तामा रहेको कि.नं.२१६, २३१, २१० र ३४५ का जग्गाहरू निजको निजि आर्जनको ठहरी वण्डा नलाग्ने भनी फैसला भएको छ। उक्त फैसलामा चित्त नबुझाई वादीले तायदातीमा उल्लेखित सम्पूर्ण सम्पत्तिलाई वण्डा गर्नु पर्छ भनी यस अदालतमा पुनरावेदन गरेको देखियो।

प्रतिवादी शम्भुप्रसाद खतिवडाको नामदर्तामा रहेको कि.नं.३४६,१७२,१७५, र कि.नं. ३३ को जग्गाहरू एका सगोलको भइ वण्डा लाग्ने भनी शुरु काठमाडौं जिल्ला अदालत र पुनरावेदन अदालत पाटनले गरेको फैसलामा प्रतिवादीहरू कसले पुनरावेदन गरेको नदेखिँदा सो तर्फ केही बोली रहनु परेन।

अब वादी बिजुला खतिवडाले प्रतिवादी कुमार खतिवडाको नाम दर्तामा रहेको कि.नं. २१६, २३१, २१० र कि.नं. ३४५ का जग्गाहरू पुनरावेदन अदालत पाटनले निजको निजि आर्जनको भई वण्डा नलाग्ने ठहर गरेको फैसला मिलेको छैन भन्ने तर्फ हेर्दा प्रतिवादी कुमार खतिवडाको नाउँमा कायम रहेको कि.नं. २१० को सम्बन्धमा का.जि.,सुनटोल गा.वि.स.वडा नं.८(ट) कि.नं.१७१ को क्षेत्रफल १-१२-०-० जग्गामध्ये क्षेत्रफल १-२-०-० जग्गा कित्ताकाट गरी कायमी कि.नं.२१० को जग्गा भरतराज उप्रेतीबाट मूल्य रु.१,८०,०००।- मा मिति २०६४।१।१० मा र.नं.२४३६(ग) बाट यी प्रतिवादी कुमार खतिवडाले राजिनामा पारित गरी लिएको देखिन्छ र सो जग्गा आफूले प्राप्त गरेको तलब, भत्ता, बोनस समेतको रकमबाट खरीद गरेको हुँ भनेका छन्। प्रतिवादी कुमार खतिवडा NCC Bank मा २००१ मार्च २६ (२०५७।१२।१३) बाट जुनियर सहायक पदमा स्थायी नियुक्ति पाई निजले तलब, भत्ता, बोनस समेत गरी वार्षिक रु.२,५५,६५१।- पाउने गरेको छ भनी उक्त बैंकको पत्रबाट देखिन्छ। उक्त कि.नं.२१० को जग्गा निजले NCC Bank मा काम गरे वापत वार्षिक रु. २,५५,६५१।- को तलब समेतको आय आर्जनबाट खरीद गर्न सक्ने नै भएको देखिँदा र निजको सोही व्यहोराको

जिकिर रहेको देखिंदा सो जग्गा निजको निजी आर्जनको सम्पत्तिबाट खरिद गरेको देखिन आयो।

त्यसैगरी का.जि.,सुनटोल गा.वि.स.वडा नं.८(ट) कि.नं.२३ को क्षेत्रफल ६-१-२-० को मोही शम्भुप्रसाद खतिवडा भएको जग्गा प्रतिवादी कुमार खतिवडाले रु.९,७५,०००।- मिति २०६४।५।२० मा जग्गाधनी लक्ष्मीप्रसाद मानन्धर समेत जना छु बाट राजिनामाको लिखतबाट पारित गरी लिएको देखिन्छ। उक्त कि.नं.२३ को क्षेत्रफल ६-१-२-० मध्ये क्षेत्रफल २-९-०-० जग्गा मिति २०६४।९।२२ मा गणेशदत्त भट्टलाई र क्षेत्रफल १-८-०-० जग्गा २०६७।३।२३ मा निजले मैयाँ खतिवडालाई बिक्री गरेको देखियो। हाल निजको नाममा का.जि.,सुनटोल गा.वि.स.वडा नं.८(ट) कि.नं.२१६ को क्षेत्रफल १-२-१-० जग्गा र ऐ.ऐ.कि.नं.२३१ को क्षेत्रफल ०-९-३-० जग्गा मात्र कायम रहेको छ। यी प्रतिवादी कुमार खतिवडाले नेपाल क्रेडिट एण्ड कमर्स बैंकमा कि.नं.३४५ को जग्गा मिति २०६६।१०।२४ र.नं. ८५३३(क) बाट दृष्टिबन्धक पास गरी दिई धितो राखी घरजग्गा निर्माण/खरिद गर्नको लागि रु. ८,२८,०००।- कर्जा लिएको मिति २०६६।११।३ को तमसुक तथा निजको नाउँको 15 feb. 2010 को NCC बैंक स्टेण्टमेण्टबाट देखिन्छ। आफ्नो तलब, भत्ता, बोनस तथा तत्काल अन्य मानिसहरुबाट लिएको व्यक्तिगत ऋण कर्जाबाट उक्त कि.नं.२३ को जग्गा खरीद गरी लिएको ऋण तिर्न समेत प्रतिवादीले आफू कार्यरत रहेको बैंकमा जग्गा धितो राखी ऋण लिएको समेत देखिन्छ। उक्त कि.नं.२३ को जग्गा आफ्नो नाउँमा खरीद गरी सो जग्गामध्ये क्षेत्रफल ४-१-०-० जग्गा अन्य मानिसलाई बिक्री वितरण गरेको देखियो। सो कुरामा यी वादीले तथा अन्य अंशियारले दावी उजूर गरेको नदेखिनुका साथै सो जग्गा खरीद गर्दा सगोलको परिवारको अंशियारको कमाईको रकम परेको भन्ने र ऋण तिरेको भन्ने कुनै आधार प्रमाण मिसिल सामेल रहे भएको देखिंदैन। यसर्थ उक्त कि.नं.२३ बाट किताकाट गरी कायम हुन आएको कि.नं.२१६ र २३१ को जग्गा माथि उल्लेखित आधार प्रमाणबाट प्रतिवादी कुमार खतिवडाको निजी आर्जनको सम्पत्ति देखिन आई अन्य अंशियारलाई बण्डा लाग्ने सम्पत्ति देखिन आएन।

यसैगरी का.जि.,सुनटोल गा.वि.स.वडा नं.८(ग) कि.नं.३४५ को क्षेत्रफल ०-१४-१-२ को जग्गा मिति २०६५।७।८ मा र.नं.३८४१ बाट रु.२,००,०००।- (दुईलाख रुपैयाँ) मा ललिता श्रेष्ठबाट यी पुनरावेदक कुमार खतिवडाले राजिनामाको लिखतबाट खरीद गरी लिएको देखिन्छ। उक्त कि.नं.२१० को मालपोत कार्यालय, चावहिल काठमाण्डौबाट प्राप्त रोक्का विवरणमा रोक्का गर्ने कार्यालय कृतिका बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको चलानी नं.२१ मिति २०६४।१।२६ रोक्का मूल्य ३,००,०००।- उल्लेख भएको र सो कि.नं. ३४५ जग्गा खरिद गर्दा कृतिका बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडबाट ऋण लिई खरिद गरेको भन्ने देखिंदा रु. ३,००,०००।-(तीन लाख) कर्जा

लिई रु. २,००,०००।- (दुई लाख) रुपैयाँमा उक्त कि.नं.३४५ को जग्गा खरीद गरेको भन्ने पुष्टी हुन्छ। यसर्थ प्रतिवादी कुमार खतिवडाको निजी आय आर्जन प्रयास र आफ्नो नाउँमा भएको जग्गा धितो राखी ऋण लिई खरीद गरेको र ऋण तिरेको समेत देखिँदा सो कि.नं.३४५ को जग्गा निज पुनरावेदक कुमार खतिवडाको निजी आर्जनको देखिन आई अन्य अंशियारमा बण्डा नलाग्ने सम्पत्ति देखिन आयो।

यसको अलावा वादी बिजुला खतिवडाको पति रामकुमार खतिवडाले प्रस्तुत मुद्दाका पुनरावेदक प्रतिवादी शम्भुप्रसाद खतिवडा र कुमार खतिवडा उपर काठमाण्डौं जिल्ला अदालतमा अंशचलन मुद्दाको फिरादपत्र मिति २०६८।१२।२४ मा दर्ता गरेको र सो फिरादपत्रको प्रकरण नं. ७ मा २०६३ सालमा विपक्षीहरुसँग चुल्हो मानो छुट्याई अलगभिन्न बसेको भनी मिति २०६३।५।१ लाई चुलो मानो छुट्टिएको मिति कायम गरी पाउँ भनी काठमाण्डौं जिल्ला अदालतमा प्रतिवादी रामकुमार खतिवडाको फिरादपत्रको प्रतिलिपीबाट देखिन आयो।

प्रतिवादी कुमार खतिवडा घरको मूली व्यक्ति नभएको र घरको मुख्य व्यक्ति पिता शम्भुप्रसाद खतिवडा भएको र अंशियारमा रामकुमार खतिवडा समेत भएपनि उपरोक्तानुसार खरीद गरेको जग्गाजति प्रतिवादी कुमार खतिवडाको नाममा खरीद गरेको देखियो। यदी निजको निजी आर्जन प्रयासबाट खरीद नगरी सगोलको सम्पत्तिबाट आर्जित रकमबाट जग्गा खरीद गरेको भए घरको मूली तथा अन्य अंशियारको नाममा पनि खरीद गर्नुपर्ने हुन्थ्यो। कि.नं.२३ को जग्गा खरीद गरी मिति २०६४।९।१२ र ०६७।३।२३ मा ४-१-०-० जग्गा बिक्री गरेकोमा अन्य अंशियार तथा यी प्रत्यर्थी वादी समेतले उक्त लिखत बदर गराउन उजूर नालिस गरेको समेत देखिँदैन। यसर्थ प्रतिवादी कुमार खतिवडाले नेपाल क्रेडिट एण्ड कमर्स बैंक लिमिटेडमा जुनियर सहायक पदमा काम गरी प्राप्त तलव समेतको निजी आर्जन र प्रयास तथा सहकारी संस्था समेतबाट ऋण लिई कि.नं.२१०, ३४५, र कि.नं. २३ बाट कित्ताकाट भै कायम २३१ र २१६ को जग्गालाई मुलुकी ऐन, अंशबण्डाको १८ नं.बमोजिम प्रतिवादी कुमार खतिवडाको निजी आर्जनको हो भनी पुनरावेदन अदालत पाटनले गरेको फैसला मिलेको नै देखिन आयो।

अतः माथि उल्लिखित आधार कारणहरुबाट प्रतिवादी कुमार खतिवडाले निजी आर्जनबाट खरीद गरेको कि.नं.३४५ कि.नं. २१० र कि.नं.२३ कित्ताकाट भै कायम कि.नं. २१६ र २३१ को मोहीयानी हकको आधा बाहेकको जग्गासमेत बण्डा लाग्ने ठहर्‍याएको हदसम्म शुरु काठमाण्डौं जिल्ला अदालतको मिति २०६८।२।३० को फैसला मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी भै प्रतिवादी कुमार खतिवडाको निजी आर्जनको ठहरी बण्डा नलाग्ने ठहर्‍याएको पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०७०।२।३० को फैसला

मिलेको देखिंदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदक वादी बिजुला खतिवडाको पुनरावेदन जिकीर पुग्न सक्दैन। प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गर्नु।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत (उपसचिव): प्रेम खड्का
कम्प्युटर टाईप गर्ने : मन्जिता ढुंगाना

ईति सम्बत् २०७२ साल श्रावण २७ गते रोज ४ शुभम् ।